

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
W IV KWARTALE 2009 R.

www.stat.gov.pl/bydgosz

OPRACOWANIA SYGNALNE

Przedmiotem *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności*, prowadzonego od 1992 r. przez wszystkie Urzędy Statystyczne w Polsce, jest fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu przez osoby w wieku 15 lat i więcej. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną w cyklu kwartalnym, a jego wyniki uogólniane są na populację generalną. W każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część próby mieszkań, dzięki czemu możemy obserwować zmiany na rynku pracy w okresie całego kwartału.

* * *

Za *ludność aktywną zawodowo* (tzw. siłę roboczą) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do *pracujących* zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50 % dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie. Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne badania, liczba pracujących uzyskana w wyniku BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących, mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Do kategorii *bezrobotnych* zostały zaliczone osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższych kryteriów),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Ludność **bierna zawodowo** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż 3 miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Od II kwartału 2006 r. dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym, dane te, nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat ubiegłych.

Uwaga: W niektórych tablicach sumy składników mogą być różne od wielkości podanych w wierszach „Ogółem”, co jest wynikiem zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu (mniejsze niż 15 tys.).

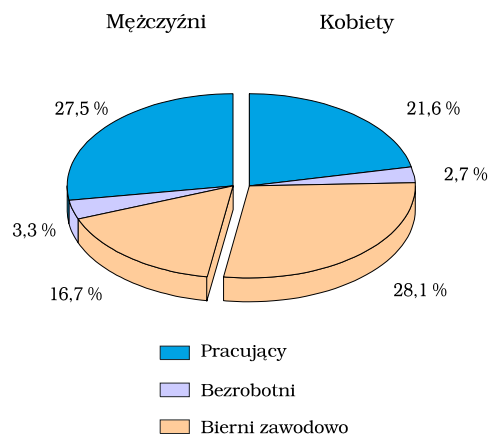
* * *

W okresie październik-grudzień 2009 r. zbiorowość **aktywnych zawodowo** w województwie kujawsko-pomorskim liczyła 950 tys. osób. Było to o 91 tys. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku i o 21 tys. osób więcej niż w III kwartale 2009 r.

Aktywni zawodowo w województwie stanowili 5,5 % ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo w kraju (5,0 % udziału w IV kwartale 2008 r. i 5,3 % w III kwartale 2009 r.). W stosunku do analogicznego okresu ub. roku liczba pracujących wzrosła o 56 tys., tj. do poziomu 845 tys., a liczba osób bezrobotnych wzrosła o 35 tys. – do poziomu 104 tys.

W IV kwartale 2009 r. odnotowano 772 tys. **biernych zawodowo** (44,9 % ogółu ludności województwa w wieku 15 lat i więcej), tj. o 44 tys. więcej niż w IV kwartale 2008 r., a w odniesieniu do poprzedniego kwartału więcej o 21 tys. Osoby bierne zawodowo w Kujawsko-Pomorskim stanowiły 5,5 % biernych zawodowo w kraju (5,1 % w IV kwartale 2008 r. i 5,3 % w III kwartale br.).

Aktywność ekonomiczna według płci w IV kwartale 2009 r.

Aktywni zawodowo

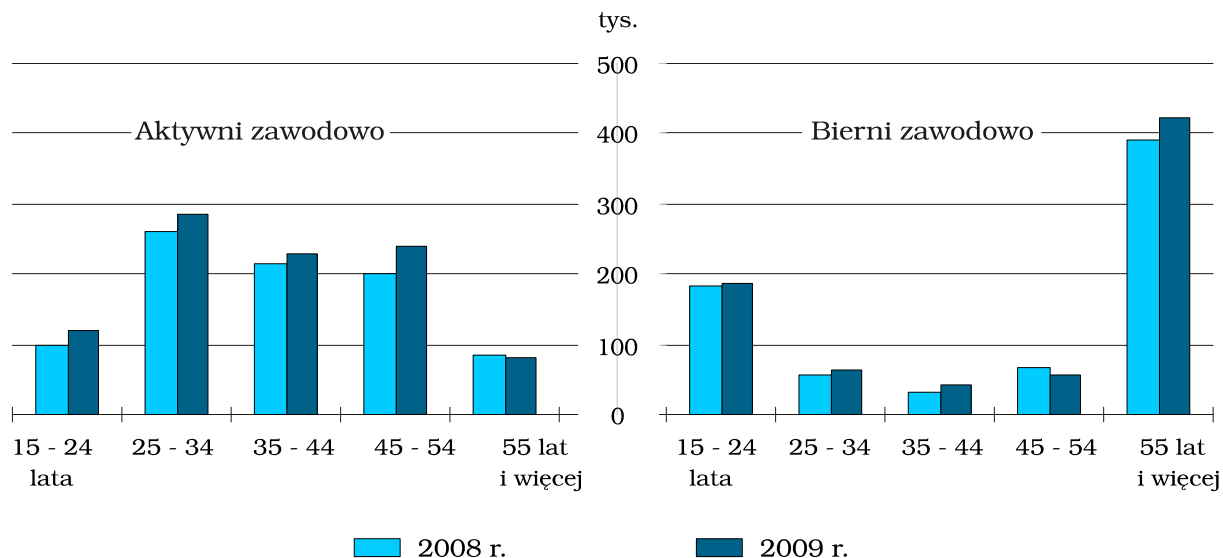
W IV kwartale 2009 r. liczba osób **aktywnych zawodowo** zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu 2008 r. o 10,6 % (wzrost odnotowano wśród mieszkańców miast – o 19,8 %, a spadek wśród mieszkańców wsi – o 1,9 %). W porównaniu z III kwartałem 2009 r. liczba aktywnych zawodowo wzrosła o 2,3 % (wobec odpowiednio: wzrostu w miastach – o 6,8 % i spadku na wsi – o 4,6 %). Wśród aktywnych zawodowo w IV kwartale 2009 r. większość stanowili mieszkańcy miast (62,5 %) oraz mężczyźni (55,8 %).

Tabl. 1. *Aktywność ekonomiczna ludności według płci oraz miejsca zamieszkania*

WYSZCZEGÓLNIENIE A – IV kwartał 2008 r.=100 B – III kwartał 2009 r.=100	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach					w %		
IV kwartał 2008 r.								
OGÓŁEM	1587	859	789	69	728	54,1	49,7	8,0
mężczyźni	770	496	461	35	274	64,4	59,9	7,1
kobiety	817	363	329	34	454	44,4	40,3	9,4
MIASTA	946	496	451	45	450	52,4	47,7	9,1
WIEŚ	641	363	339	24	278	56,6	52,9	6,6
III kwartał 2009 r.								
OGÓŁEM	1680	929	825	104	751	55,3	49,1	11,2
mężczyźni	793	532	476	56	261	67,1	60,0	10,5
kobiety	887	397	349	48	490	44,8	39,3	12,1
MIASTA	1006	556	489	66	450	55,3	48,6	11,9
WIEŚ	675	373	336	38	301	55,3	49,8	10,2
IV kwartał 2009 r.								
OGÓŁEM	1721	950	845	104	772	55,2	49,1	10,9
A	108,4	110,6	107,1	150,7	106,0	x	x	x
B	102,4	102,3	102,4	100,0	102,8	x	x	x
mężczyźni	818	530	473	57	288	64,8	57,8	10,8
A	106,2	106,9	102,6	162,9	105,1	x	x	x
B	103,2	99,6	99,4	101,8	110,3	x	x	x
kobiety	903	420	372	47	483	46,5	41,2	11,2
A	110,5	115,7	113,1	138,2	106,4	x	x	x
B	101,8	105,8	106,6	97,9	98,6	x	x	x
MIASTA	1049	594	525	69	456	56,6	50,0	11,6
A	110,9	119,8	116,4	153,3	101,3	x	x	x
B	104,3	106,8	107,4	104,5	101,3	x	x	x
WIEŚ	672	356	321	35	316	53,0	47,8	9,8
A	104,8	98,1	94,7	145,8	113,7	x	x	x
B	99,6	95,4	95,5	92,1	105,0	x	x	x

Najliczniejszą grupą wiekową wśród osób aktywnych zawodowo, liczącą 286 tys. osób, byli 25-34-latkowie – 30,1 % ogółu aktywnych zawodowo (wobec 30,2 % w IV kwartale 2008 r. i 30,1 % w III kwartale 2009 r.). Znaczącą grupę stanowiły także osoby w wieku 45-54 lata – 25,1 % udziału (odpowiednio: w IV kwartale 2008 r. – 23,3 %, a w III kwartale 2009 r. – 24,5 %).

Aktywność ekonomiczna ludności według wieku w IV kwartale

W Kujawsko-Pomorskim pod względem poziomu wykształcenia wśród aktywnych zawodowo najwięcej osób (33,2 % ogółu; 315 tys.) ukończyło szkołę zasadniczą zawodową. Udział tej grupy w IV kwartale 2008 r. wynosił 35,4 % ogółu, a w III kwartale 2009 r. – 37,7 %. Najmniejszą grupę aktywnych zawodowo (11,1 % ogółu; 105 tys. osób) stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (w porównywanych kwartałach odpowiednio: 12,6 % i 10,7 % ogółu).

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2009 r. ukształtował się na poziomie 55,2 %, tj. o 0,1 pkt proc. wyższym niż w kraju (o 1,1 pkt wyższym niż w IV kwartale 2008 r. i o 0,1 pkt niższym niż w poprzednim kwartale). Aktywność zawodowa w grupie mężczyzn w wieku 15 lat i więcej wyniosła 64,8 % (w analogicznym okresie 2008 r. – 64,4 %; w poprzednim kwartale 67,1 %). W przypadku współczynnika aktywności zawodowej kobiet odnotowano wzrost w porównaniu do IV kwartału 2008 r. do poziomu 46,5 % (wówczas 44,4%) oraz wzrost do poprzedniego kwartału (44,8 %). W miastach współczynnik ten wyniósł 56,6 % (wobec 52,4 % przed rokiem i 55,3 % w III kwartale 2009 r.).

Rozpatrując wiek badanych, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej (84,1 %) odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata, najniższy natomiast (16,0 %)

w grupie osób w wieku 55 lat i starszych. W porównaniu z analogicznym okresem 2008 r., w pierwszej z grup współczynnik obniżył się o 2,9 pkt proc., w drugiej odnotowano również spadek – o 1,8 pkt. W stosunku do III kwartału 2009 r. spadek: w pierwszej grupie wiekowej odnotowano spadek o 2,9 pkt proc., a w najstarszej grupie osób o 0,3 pkt proc.

Tabl. 2. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i poziomu wykształcenia w %

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał
OGÓLEM	54,1	55,3	55,2
Osoby w wieku:			
15-24 lata	35,2	41,1	38,7
25-34	82,0	81,2	81,7
35-44	87,0	87,0	84,1
45-54	75,5	77,8	81,0
55 lat i więcej	17,8	16,3	16,0
produkcyjnym	68,9	70,5	70,2
15-64 lata	62,7	64,3	63,5
Osoby z wykształceniem:			
Wyższym	79,1	77,3	82,1
Policealnym i średnim zawodowym	64,1	63,8	66,7
Średnim ogólnokształcącym	48,2	55,4	59,1
Zasadniczym zawodowym	65,0	68,0	63,8
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym	25,4	22,9	22,9

Analizując poziom wykształcenia, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą i wyniósł 82,1 % (odnotowano wzrost: w stosunku do IV kwartału 2008 r. o 3,0 pkt proc., a w odniesieniu do III kwartału 2009 r. – o 4,8 pkt). Wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym współczynnik kształtował się na najniższym poziomie, tj. 22,9 %, co oznacza spadek w stosunku do analogicznego kwartału poprzedniego roku o 2,5 pkt, i utrzymanie wskaźnika z poprzedniego kwartału.

Tabl. 3. Aktywność ekonomiczna ludności według poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
w tysiącach					
IV kwartał 2008 r.					
OGÓŁEM	1587	859	789	69	728
Wyższe	201	159	153	6	42
Policealne i średnie zawodowe	326	209	197	12	117
Średnie ogólnokształcące	166	80	72	8	86
Zasadnicze zawodowe	468	304	282	22	165
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	425	108	86	21	318
III kwartał 2009 r.					
OGÓŁEM	1680	929	825	104	751
Wyższe	211	163	158	6	48
Policealne i średnie zawodowe	337	215	189	25	123
Średnie ogólnokształcące	184	102	97	5	82
Zasadnicze zawodowe	515	350	303	47	165
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	433	99	77	22	334
IV kwartał 2009 r.					
OGÓŁEM	1721	950	845	104	772
Wyższe	212	174	164	9	39
Policealne i średnie zawodowe	363	242	214	28	121
Średnie ogólnokształcące	193	114	104	9	80
Zasadnicze zawodowe	494	315	281	34	179
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	459	105	81	25	353

Pracujący

W województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2009 r. **pracowało** 845 tys. osób, tj. 88,9 % wszystkich aktywnych zawodowo w województwie (w kraju 91,5 %). Liczba pracujących wzrosła: w stosunku do analogicznego okresu 2008 r. o 56 tys., a w odniesieniu do III kwartału 2009 r. – o 20 tys. Większość pracujących (62,1 % udziału; w kraju 61,8 %) stanowili mieszkańcy miast. W tej grupie odnotowano wzrosty: o 16,4 % w stosunku do IV kwartału 2008 r. i o 7,4 % w stosunku do poprzedniego kwartału. Pracujących zamieszkałych na wsi było 321 tys., co oznacza odpowiednio spadki: o 5,3 % i o 4,5 %. W analizowanym kwartale 2009 r. większość, czyli 56,0 % ogółu pracujących, stanowili mężczyźni, a ich liczba zwiększyła się o 2,6 % w porównaniu z IV kwartałem 2008 r. i spadła w porównaniu z III kwartałem 2009 r. o 0,6 %. Liczba pracujących kobiet (372 tys.) wzrosła w porównaniu do poprzedniego okresu o 13,1 % oraz w stosunku do poprzedniego kwartału br. o 6,6 %.

Najliczniejszą grupę wśród pracujących stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (30,4 % ogółu pracujących; wobec odpowiednio: 30,0 % w IV kwartale 2008 r. oraz 30,7 % w III kwartale 2009 r.).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia wśród pracujących, najliczniejszą zbiorowością były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 33,3 % ogółu (w porównywanych okresach odpowiednio: 35,7 % i 36,7 %).

Wskaźnik zatrudnienia notowany w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2009 r. wyniósł 49,1 % (w kraju 50,4 %), zmalał o 0,6 pkt proc. w porównaniu z IV kwartałem 2008 r. i pozostał na poziomie z III kwartału 2009 r. W grupie mężczyzn wskaźnik zaznaczył się na poziomie – 57,8 %, co w porównywanych okresach oznacza odpowiednio spadki o 2,1 pkt proc. i o 2,2 pkt.

Wskaźnik zatrudnienia w grupie osób w wieku 15-24 lata ukształtował się na poziomie 30,5 % (wzrost o 1,0 pkt proc. w porównaniu z IV kwartałem 2008 r., spadek o 0,8 pkt proc. w porównaniu z poprzednim kwartałem). W najlepszej sytuacji w badanym okresie były osoby w wieku 35-44 lata – wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wyniósł 79,3 % (w porównaniu z IV kwartałem 2008 r. i III kwartałem 2009 r. – odnotowano spadki odpowiednio: o 3,3 pkt i o 1,6 pkt). Najniższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób w wieku 55 lat i więcej – 14,2 % (w stosunku do porównywanych okresów spadki: o 2,6 pkt proc. i o 0,2 pkt).

Tabl. 4. *Wskaźnik zatrudnienia według wieku i wykształcenia w %*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał
OGÓŁEM	49,7	49,1	49,1
Osoby w wieku:			
15-24 lata	29,5	31,3	30,5
25-34	75,0	73,3	73,4
35-44	82,6	80,9	79,3
45-54	69,8	69,6	71,1
55 lat i więcej	16,8	14,4	14,2
produkcyjnym	63,4	62,6	62,4
15-64 lata	57,6	57,1	56,5
Osoby z wykształceniem:			
Wyższym	76,1	74,9	77,4
Policealnym i średnim zawodowym	60,4	56,1	59,0
Średnim ogólnokształcącym	43,4	52,7	53,9
Zasadniczym zawodowym	60,3	58,8	56,9
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym	20,2	17,8	17,6

Tabl. 5. *Pracujący według statusu zatrudnienia*

WYSZCZEGÓLNIENIE	IV kwartał 2008 r.			III kwartał 2009 r.			IV kwartał 2009 r.		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach								
OGÓŁEM	789	461	329	825	476	349	845	473	372
Sektor publiczny	166	68	98	173	77	96	183	74	109
Sektor prywatny	624	392	231	652	399	253	662	399	264
pracownicy najemni ...	433	277	156	441	269	172	460	274	185
pracodawcy i pracujący na własny rachunek	147	103	45	176	120	56	170	115	54
pomagający członkowie rodzin	43	13	30	35	10	25	33	9	24

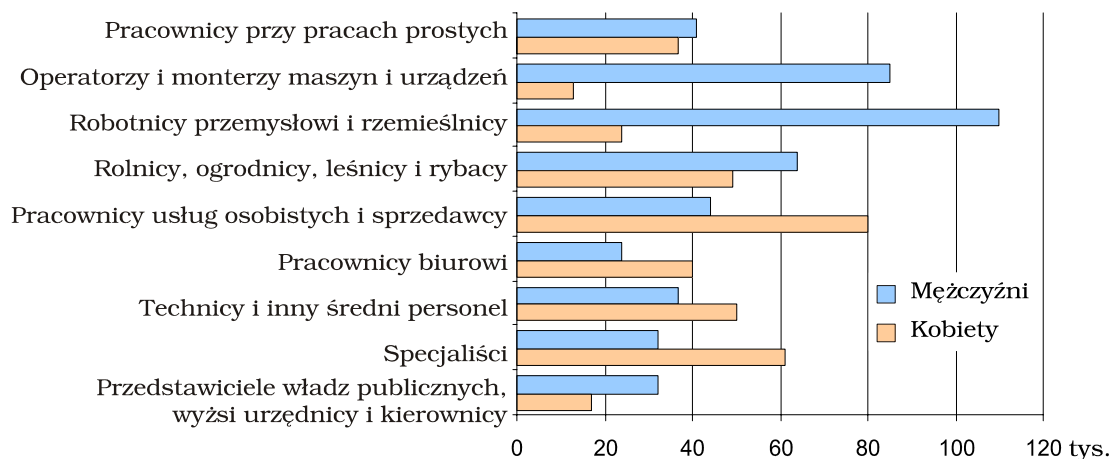
Analizując poziom wykształcenia ankietowanych można zauważyć, iż najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób z wykształceniem wyższym – 77,4 % (w porównaniu z IV kwartałem 2008 r. i III kwartałem 2009 r. wzrost odpowiednio: o 1,3 pkt proc. i 2,5 pkt), a najniższy w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 17,6 % (spadki: o 2,6 pkt proc. i o 0,2 pkt).

W IV kwartale 2009 r. w **sektorze prywatnym** w województwie kujawsko-pomorskim pracowało 662 tys. osób, czyli 78,3 % ogółu wszystkich pracujących. Wśród osób zatrudnionych w prywatnych przedsię-

biorstwach 60,3 % to mężczyźni (62,8 % w IV kwartale 2008 r. i 61,2 % w III kwartale 2009 r.). Wśród 183 tys. osób pracujących w **sektorze publicznym** większość, bo 59,6 % stanowiły kobiety (wobec odpowiednio: 59,0 % i 55,5 % udziału).

W okresie październik-grudzień 2009 r. osób utrzymujących się z pracy najmniej było 643 tys. (w obu sektorach), a ich udział w stosunku do ogółu pracujących ukształtował się na poziomie 76,1 % (75,9 % w IV kwartale 2008 r. i 74,4 % w III kwartale 2009 r.). Grupa pracodawców oraz pracujących na własny rachunek liczyła w analizowanym okresie 170 tys. osób, stanowiąc 20,1 % ogółu pracujących w województwie (w poprzednich okresach odpowiednio: 18,6 % i 21,3 %).

**Pracujący według płci i zawodów
w IV kwartale 2009 r.**

Najliczniejszą **grupę zawodową** w województwie kujawsko-pomorskim tworzyli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 134 tys. osób, czyli 15,9 % ogółu pracujących (w IV kwartale 2008 r. – 17,0 % i w III kwartale 2009 r. – 17,9 % udziału). Mężczyźni stanowili większość wśród: operatorów i monterów maszyn i urządzeń (86,7 % pracujących w tym zawodzie), robotników przemysłowych i rzemieślników (82,1 %), przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (65,3 %), rolników, ogrodników, leśników i rybaków (56,6 %) oraz pracowników przy pracach prostych (51,9 %). Kobiety przeważały natomiast wśród: specjalistów (64,9 %), pracowników usług osobistych i sprzedawców (64,5 % udziału), pracowników biurowych (62,5 %) oraz techników i innego średniego personelu (57,5 %).

Bezrobotni

W czwartym kwartale 2009 r. w Kujawsko-Pomorskim populacja **bezrobotnych** liczyła 104 tys. osób, czyli 7,1 % ogółu bezrobotnych w kraju. Wśród osób poszukujących pracy przeważali mieszkańcy miast, których udział wyniósł 66,3 % (w kraju 63,0 %) i wzrósł: w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. o 1,1 pkt proc. i o 2,8 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału. W analizowanym kwartale bezrobotni mężczyźni liczyli 57 tys. osób, tj. o 62,9 % więcej niż przed rokiem i o 1,8 % więcej niż w III kwartale 2009 r. Liczebność bezrobotnych kobiet (47 tys.) w odniesieniu do IV kwartału 2008 r. wzrosła o 38,2 %, a w porównaniu do III kwartału 2009 r. zmalała o 2,1 %.

Wśród bezrobotnych w podziale według wieku (nie licząc grupy 55-latków i osób starszych, którzy stanowili 8,7 % ogółu bezrobotnych) udziały grup wiekowych w strukturze rozkładały się pomiędzy: 12,5 % (osoby w wieku 35-44 lat) a 27,9 % (w dwóch grupach osób: w wieku 25-34 lata oraz w wieku 45-54 lata).

Pod względem poziomu wykształcenia nadal najliczniejszą grupę bezrobotnych (32,7 % udziału) stanowiły osoby, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową – 34 tys. osób.

W analizowanym kwartale 2009 r. **stopa bezrobocia** w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 10,9 %, co oznacza wzrost w skali roku o 2,9 pkt proc. (w kraju wskaźnik wyniósł 8,5 %; wzrost o 1,8 pkt). Największy roczny wzrost odnotowano wśród mężczyzn (o 3,7 pkt) – do poziomu 10,8 % oraz wśród mieszkańców wsi (o 3,2 pkt) – do poziomu 9,8 %. W stosunku do poprzedniego kwartału stopa bezrobocia dla województwa zmalała o 0,3 pkt proc. (w skali kraju wzrosła o 0,4 pkt proc.). Wzrost w okresie kwartału odnotowano wśród mężczyzn – o 0,3 pkt proc.

Tabl. 6. *Stopa bezrobocia według wieku i poziomu wykształcenia*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał
OGÓLEM	8,0	11,2	10,9
Osoby w wieku:			
15-24 lata	15,2	23,9	21,2
25-34	8,5	9,6	10,1
35-44	5,6	7,5	5,7
45-54	7,5	10,5	12,2
55 lat i więcej	7,1	11,9	11,3
produkcyjnym	8,0	11,3	11,1
15-64 lata	8,0	11,3	11,0
Osoby z wykształceniem:			
Wyższym	3,8	3,7	5,2
Policealnym i średnim zawodowym	5,7	11,6	11,6
Średnim ogólnokształcącym	10,0	4,9	7,9
Zasadniczym zawodowym	7,2	13,4	10,8
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym	19,4	22,2	23,8

W czwartym kwartale 2009 r. nadal na najwyższym poziomie (21,2 %) utrzymywała się stopa bezrobocia wśród osób w wieku 15-24 lata; najniższy poziom (5,7 %) charakteryzował grupę osób w wieku 35-44 lata. Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia w IV kwartale 2009 r. stopa bezrobocia osiągnęła najniższą wartość w grupie osób z wykształceniem wyższym (5,2 %), zaś najwyższą wartość odnotowano wśród osób mających wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (23,8 %).

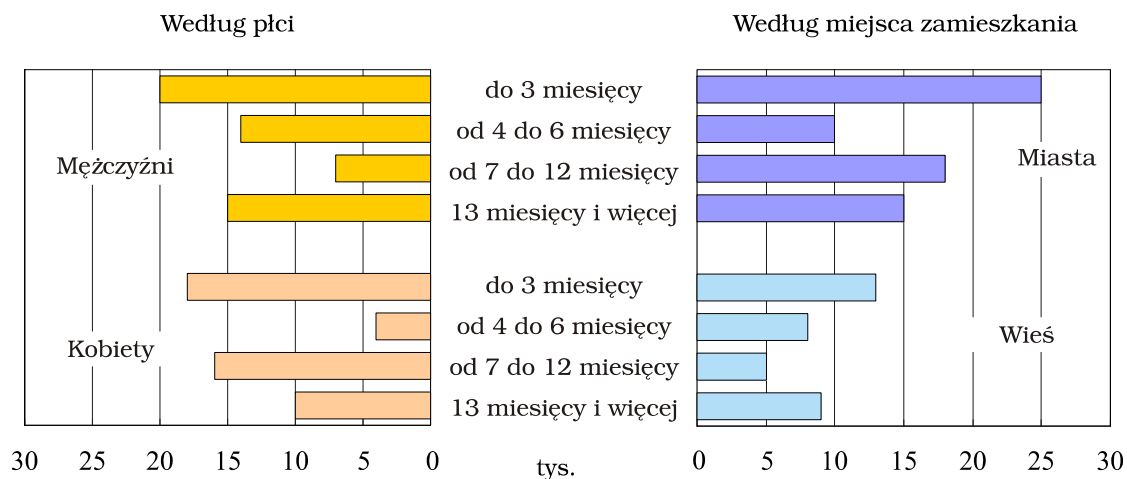
Analizując czas **poszukiwania pracy** widać, iż najliczniejszą grupę (36,5 %) stanowili poszukujący pracy do 3 miesięcy (wzrost udziału w porównaniu z IV kwartałem 2008 r. – o 0,3 pkt proc., i w stosunku do III kwartału 2009 r. – o 4,8 pkt).

W tej kategorii osób poszukujących pracy na wsi było 13 tys., a w mieście 25 tys. Najmniejszą grupę stanowili bezrobotni poszukujących pracy w okresie 4 - 6 miesięcy (17,3 % udziału); spadek udziału w porównaniu z IV kwartałem 2008 r. – o 4,4 pkt proc., wzrost w odniesieniu do poprzedniego kwartału 2009 r. – o 1,0 pkt. W tej kategorii bezrobotnych na wsi było 8 tys., a w mieście 10 tys.

Przeciętny czas poszukiwania pracy w IV kwartale 2009 r. przez osoby bezrobotne zamieszkałe w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 11,8 miesiąca.

Bezrobotni jako **metody poszukiwania pracy** w analizowanym okresie najczęściej wybierali: pomoc

Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2009 r.

krewnych i znajomych (78,8 %), pośrednictwo biur pracy (77,9 %), zamieszczanie, odpowiadanie na ogłoszenia oraz przeglądanie ogłoszeń w prasie (76,0 %), rzadziej poszukiwanie bezpośrednio w zakładach pracy (54,8 %). Mieszkańcy miast najczęściej poszukiwali pracy poprzez krewnych i znajomych (81,2 %), natomiast mieszkańcy wsi preferowali pomoc biur pracy (77,1 %).

Tabl. 7. Bezrobotni według wybranych metod poszukiwania pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Metody poszukiwania pracy			
		poprzez biura pracy	poprzez ogłoszenia w prasie	poprzez krewnych i znajomych	bezpośrednio w zakładach pracy
w tysiącach					
IV kwartał 2008 r.					
OGÓŁEM	69	54	48	52	34
MIASTA	45	35	32	32	21
WIEŚ	24	19	16	20	14
III kwartał 2009 r.					
OGÓŁEM	104	85	78	83	62
MIASTA	66	53	58	53	43
WIEŚ	38	32	20	30	20
IV kwartał 2009 r.					
OGÓŁEM	104	81	79	82	57
MIASTA	69	54	55	56	39
WIEŚ	35	27	24	26	18

Bierni zawodowo

W IV kwartale 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w stosunku do analogicznego okresu 2008 r. wzrost populacji **biernych zawodowo** o 6,0 %; w porównaniu z III kwartałem 2009 r. liczba biernych zawodowo wzrosła o 2,8 %.

Większość z 772 tys. biernych zawodowo stanowili mieszkańcy miast (59,1 %, w kraju 62,1 %) oraz kobiety (62,6 % udziału; w kraju – 61,5 %). Ponad połowa osób biernych to osoby w wieku 55 lat i starsze (54,7 % udziału; wobec 53,7 % w analogicznym okresie 2008 r. i 57,5 % w III kwartale br.). Znaczący był również udział osób w wieku 15-24 lata – 24,1 % ogółu biernych zawodowo (poprzednio: 25,1 % i 20,8 %).

W strukturze biernych zawodowo, przyjmując za kryterium poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (353 tys. osób), ich udział w liczbie ogółem wyniósł – 45,7 % (w IV kwartale 2008 r. – 43,7 %; w III kwartale 2009 r. – 44,5 %).

W okresie październik-grudzień 2009 r. bierni zawodowo nieposzukujący pracy, jako najczęstszą przyczynę nieposzukiwania (poza emeryturą – taki powód podaje 299 tys. osób) wymieniają naukę i uzupełnianie kwalifikacji (164 tys. osób) oraz chorobę i niesprawność (139 tys. osób). Osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwań pracy było w województwie kujawsko-pomorskim 40 tys.

**Bierni zawodowo
według przyczyn nieposzukiwania pracy
w IV kwartale 2009 r.**

